

І Р И Н А В О В К

НА ЩИТІ

Спогади родин загиблих воїнів

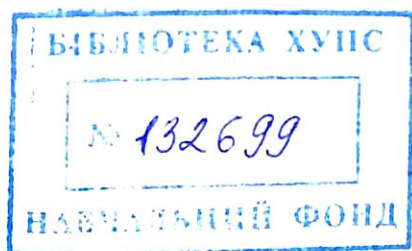
ДЕБАЛЬЦЕВЕ

355.4
Б 61

ХРОНІКА ІРИНА ВОВК НА ЩИТІ

Спогади родин загиблих воїнів

ДЕБАЛЬЦЕВЕ

Харків
«ФОЛІО»
2020

УДК 821.161.2+355.12

В61

Серія «Хроніка» заснована у 2018 році

Літературний редактор О. І. Думанська

Художник-оформлювач О. А. Гугалова-Мешкова

У книзі використані фотографії з родинних архівів

Надруковано на замовлення

Міністерства культури та інформаційної політики України.

Для безкоштовного розповсюдження.

У разі якщо ви придбали цю книгу, просимо повідомити на адресу:

zvernennya@mkp.gov.ua

Вовк І.

В61 На щиті. Спогади родин загиблих воїнів. Дебальцеве / Ірина Вовк; літ. ред. О. І. Думанська; худож.-оформлювач О. А. Гугалова-Мешкова. — Харків: Фоліо, 2020. — 604 с.: іл. — (Хроніка).

ISBN 978-966-03-8215-2 (Хроніка).

ISBN 978-966-03-9267-0.

Третя книга тритомника — оповіді про оборонців Дебальцевого, загиблих спекотного літа 2014-го і у найтяжчі зимові місяці 2015-го; про непохитних вояків Світлодарської дуги, про героїв Авдіївки, Зайцевого й Мар'їнки, що пролили свою кров на точках «нуль». Вояки оживають у спогадах матерів і батьків, братів і сестер, дружин і дітей, щоб ми не змарнували історичного шансу незалежності.

Спогади про загиблих українських вояків, що захищали нашу землю в перші дні, тижні, місяці й роки російсько-української війни, зібрані й художньо адаптовані, — це потреба людської пам'яті, пам'яті серця про незабутніх. Це непроминальний біль живих, їхня туга за втраченим, а також нагадування людям цивільним, хто заплатив найдорожчу ціну за їхній спокій і добробут.

У виданні використані фотоматеріали з родинних архівів.

УДК 821.161.2+355.12

© І. О. Вовк, 2020

© О. А. Гугалова-Мешкова; художнє оформлення, 2020

© Видавництво «Фоліо», марка серії 2018

ISBN 978-966-03-8215-2 (Хроніка)

ISBN 978-966-03-9267-0

Спогади родин загиблих українських бійців — учасників спершу АТО, а тоді й ООС, а насправді — російсько-української війни, — збирала довго й прискіпливо. Це тривало майже три роки. Дзвінки, зустрічі, знову дзвінки та довжелезні розмови: крізь плач і щем в горлі від спогадів, крізь перегортання родинних альбомів. Тексти записувалися на диктофон, розшифровувалися, уточнювалися, узгоджувалися, переписувалися і знову узгоджувалися. Кожна з цих історій — не військова довідка, не хроніка бою, не зафіксований «двохсотий на передовій лінії», не зведення штабу АТО / ООС, ні, це оповідь про пережите, пройняте сумом, тривогою й неспокоєм, відтворене пам'яттю любові.

У кожної родини стільки всього змінилося за час підготовки видання: за рік, два, за п'ять років без найріднішого(-ої). Не витримували серця батьків — і вони згасали незадовго по загибелі воїнів, з важкими хворобами змагалися і продовжують боротися виснажені горем батьки / дружини / сестри / брати воїнів. Діти, які були ще такими маленькими, коли втратили своїх батьків, — підросли й уже по-своєму трактують цю війну й чітко знають, хто ворог і чому йому не можна довіряти, пробачити й примиритися. А скільки дружин і батьків

замінили своїх рідних, які відійшли до лав небесного легіону, тут — у лавах українського війська.

Найважливіше, що попри роки, які минають і стирають із пам'яті багатьох українців імена новітніх героїв російсько-української війни, ми маємо пам'ятати одне: кожен із них пожертвував собою не заради того, аби стати «символом», а заради своєї землі, держави та сім'ї, які вони ринули захищати з початком 2014-го року.

«Мій Іван був би не загинув, якби я пішов з ним. Якби всі чоловіки зібралися й пішли разом, то війни вже не було б. Але таких, як мій Іван, було дуже мало, занадто мало, тому сталося те, що маємо зараз», — ці слова батька вояка 80-ки Івана Соби врізалися в мою пам'ять чи не найбільше. Нас і справді було надто мало, аби відстояти Крим і перемогти в цій війні добре озброєного й натренованого на національних військових конфліктах ворога, але нас насправді багато, аби вже понад шість років стримувати окупанта на східних рубежах. Авдіївка, Гнучове, Богданівка, Старогнатівка, Мар'їнка, Піски, Оріхове, Кримське, Новоолександрівка — «нулі», де вояки продовжують тримати оборону і досі.

Я вдячна кожному, хто допоміг реалізувати це видання: сім'ям полеглих бійців, волонтерам, командирам, воякам і військовим кореспондентам. Мені прикро, що авторів багатьох фото мені так і не вдалося встановити, адже навіть рідні загиблих не знали історій цих фотографій. Але вони самі собою — уже історія, пам'ять.

Зміст

ДЕБАЛЬЦЕВЕ	3
ІГОР ВОЛОШИН	5
ДМИТРО ЖУКОВ («СІРЕНЬ»)	18
СЕРГІЙ ЦИМБАЛ («ЛЕПОНЕР»)	32
АНДРІЙ СЕМЧИШИН	43
ОЛЕКСАНДР БАБИЧ	49
ОЛЕГ ЛИТВИН («ШАМАН»)	62
МИКОЛА ЖУК	78
АДАЛЬБЕРТ КОВАЧ	87
ФЕДІР ЛОПАЦЬКИЙ	95
АНДРІЙ КАПЧУР	103
ДМИТРО ЗАПЛІТНИЙ	109
АНАТОЛІЙ ГОЛИК	116
ІВАН СТУПАК («МАЖОР»)	125
ОЛЕКСАНДР ЛІСТРОВИЙ («БАНДИТ»)	136
В'ЯЧЕСЛАВ ЄФІМЕНКО	142
АРКАДІЙ ГОЛУБ («БРОНЯ»)	149
ОЛЕКСАНДР ТЕРБАН	156
ОЛЕКСАНДР ОРЛЯК	165
МИКОЛА КАРНАУХОВ («НЕЖУРИСЬ»)	176
 «ДОРОГА ЖИТТЯ» («ДОРОГА СМЕРТІ»)	 191
МИХАЙЛО БАЛЮК	193
АНАТОЛІЙ СУЛІМА	206

ВАСИЛЬ ЗАДОРЖНИЙ («КАВКАЗ»)	214
ДМИТРО ЛАГУНОВ («КАЩЕЙ»)	222
МАКСИМ ОВЧАРУК («ТАРПАН»)	228
ТАРАС КОНЧЕВИЧ («ДАНТИСТ»)	235
ОЛЕКСІЙ ГУРТОВ	244
РОМАН ЧОРНОБАЙ	251
ВАСИЛЬ БІЛАК	260
РОМАН СОВЛИЧ	267
ВОЛОДИМИР СУСЛИК	278
ВЛАДИСЛАВ ТРЕПКО	288
ВІТАЛІЙ ПОСТОЛАКІ («АПОСТОЛ»)	298
ЯРОСЛАВ КОСТЬ	308
ВАСИЛЬ АНТОНЕНКО («КОСМОС»)	313
МАКСИМ ЧЕРНЕНКО	321
ВЛАДИСЛАВ ЖИВКОВИЧ («ХОТАБИЧ»)	327
ВІКТОР КОРЕНІВСЬКИЙ	337
ОЛЕГ СТУКАЛО	346
В'ЯЧЕСЛАВ МІРОШНИК	355
МИХАЙЛО КВАРЦЯНИ («ЗУБ»)	366
МИХАЙЛО СТАСІВ	375
ПО ЛІНІЇ ФРОНТУ 2015-ГО	385
СЕРГІЙ МИХАЙЛОВ	387
ВІКТОР СТЕФАНОВИЧ («ВІК»)	394
МИКОЛА ГОРДІЙЧУК («ГРИЗУН»)	403
ВОЛОДИМИР САВОНЮК	416
АНДРІЙ ПИТАК	424
ДМИТРО ГОДЗЕНКО («ГОДЗИЛА»)	434
ВАСИЛЬ СЛІПАК «МІФ»	446
МАР'ЯН КАПТОВАНЕЦЬ («МОЛОДИЙ»)	461

СВІТЛОДАРСЬКА ДУГА	471
ОЛЕКСАНДР ВАСЮК	473
АНДРІЙ ШИРОКОВ («СІМ'ЯНИН»)	486
РОМАН РАДІВІЛОВ («ГЮРЗА»)	499
СЕРГІЙ СТЕПАНЕНКО («ПАШТЕТ»)	512
ВАСИЛЬ ПАНАСЕНКО («ВАХА»)	524
 ПРОМЗОНА	 535
АНДРІЙ КИЗИЛО («ОРЕЛ»)	537
 МАРІЙНКА	 553
СЕРГІЙ ГОЛУБЕВ («ГОЛУБ»)	555
 КИЇВ	 567
АМІНА ОКУЄВА	569
 ЗАЙЦЕВЕ	 580
МАР'ЯН КОРЧАК («ХИТРИЙ»)	582
 ПІСЛЯМОВА	 598

Ірина Вовк (1988 р.н.) — журналістка, працювала редакторкою, кореспонденткою і документалісткою у редакціях інформагенції ZIK, телеканалів «24» та ZIK. З квітня 2014 року перебувала у зоні бойових дій на Донбасі як журналістка і волонтерка українських військовиків. У 2014—2015 рр. очолювала Благодійний фонд «24» (допомога українським бійцям). З кінця 2016-го записувала розмови із родинами полеглих на Донбасі українських вояків. Сьогодні ці розмови стали книгою «На щиті: спогади родин загиблих воїнів».

Спогади про загиблих українських вояків, що захищали нашу землю у перші дні, тижні, місяці й роки російсько-української війни, зібрані й художньо адаптовані, — це потреба людської пам'яті, пам'яті серця про незабутніх. Це непроминальний біль живих, їхня туга за втраченим, а також нагадування людям цивільним, хто заплатив найдорожчу ціну за їхній спокій і добробут.

Третя книга тритомника — оповіді про оборонців Дебальцевого, загиблих спекотного літа 2014-го і в найтяжчі зимові місяці 2015-го; про непохитних вояків Світлодарської дуги, про героїв Авдіївки, Зайцевого й Мар'їнки, що пролили свою кров на точках «нуль». Вояки оживають у спогадах матерів і батьків, братів і сестер, дружин і дітей, щоб ми не змарнували історичного шансу незалежності.

У виданні використані фотоматеріали з родинних архівів.

У цій книзі авторка відтворила бачення подій очима родичів та близьких людей героїв, які полягли в бою за незалежність нашої держави. Кожна з історій, описаних в книзі, — інша, але всіх їх об'єднує одне: нестерпний біль та порожнеча в душах тих, хто втратив. Роки минають, спогади вже не такі яскраві, поволі розпливаються, але вони закарбовані словами на цих сторінках, вони передаватимуться поколіннями, зберігаючи пам'ять і гордість за українських воїнів.

Віктор Ніколюк, генерал-майор,
начальник 169-го Навчального центру
(у 2014 році — командир 92 ОМБр)

ISBN 978-966-03-9267-0

9 789660 392670